

NOORD-BRABANDER.

Donderdag 26 September.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 23den September.

Uit Zurich, Zwitserland, wordt van den 18den September ge-
meld. Het provisioneel Gouvernement zal aan den grooten raad
volgende be-luit-ontwerpen aanbieden.

De groote raad gezien de 27ste paragraaf der constitutie, be-
deelt als volgt:

§ 1. De leden van den grooten raad onlangs benoemd, nemen
aanzien van den tijd hunner functien de plaats hunner voor-
gangers waar; bij gevolg zullen hunne bedieningen in 1842 op-
houden.

§ 2. De staatsraad is met de uitvoering van dit tegenwoordig
besluit belast.

De groote raad, door eene daad van edelmoedigheid en be-
druiging aan de volks-beweging, welke onlangs heeft plaats ge-
had, en de gemoeieren willende bedaren en de inwendige rust ver-
sterken, beveelt:

§ 1. Volle en algeheel amnestie is aan al de burgers van het
kanton of van Zwitserland verleend, die tot heden zich aan een
staatkundig wanbedrijf hebben schuldig gemaakt; bij gevolg zullen
niet uitgevoerde straffen ook geen plaats hebben; de begonnen
straffen zullen niet worden voortgezet en er zal geene nieuwe
straffing geschieden.

§ 2. Van de amnestie zijn uitgezonderd de personen, die zich
aan de bestaaten van den grooten raad nopens de herstelling der
Constitutionele autoriteiten niet zouden onderwerpen en die, welke
nieuw de openbare orde zouden verstooren.

§ 3. De staatsraad is gemagtigd om dadelijk door middel
van inschrijvingen het lot der burgers van het kanton, welke het
ongelukkig lot der armen getroffen heeft, te verlichten.

§ 4. De staatsraad en de opperste regter zijn met de uit-
voering van dit besluit belast.

Bij het derde besluit wordt kwijtschelding van het overige der
straffen aan de personen, die aan den brand van Uster in 1832
schuldig verklaard waren, verleend.

Ein vierde besluit stelt het hernieuwen van het oppergeregtshof,
van de criminele regbank, van het bestuur der staatszaken, van
den raad voor het openbaar onderwijs en der godsdienstige zaken
voor.

FRANKRIJK.

PARIS, den 20sten September.

Ein Engelsch dagblad *Tyme Mercury* meldt dat Sir Agnew
schrijver van het werk *Geraldina, ou Histoire d'une Conscien-*
na de roomsch-Catholijke godsdienst omhelsd te hebben, zoo
zijn boek reeds vooruit had doen gevoelen, met eene vriendin
Miss *Aubay*, naar Londen vertrokken was om aldaar een klooster
van zusters van barmhartigheid in de omstreken van White Chapel
Commercial-Road op te rigten. Eene school voor de armen kin-
den hooft bij dit gesticht gevoegd worden.

De Koning van Beieren heeft eene uitstekende keuze voor den
schappelijken zetel van Passau in den persoon van den
Hofraad *Hofstedter* gedaan. Hij is een man in de kracht zijner
godvruchtig, geleerd en uitmuntend administrateur; hoeda-
heden die men zelden te zamen gepaard ziet. In het algemeen
men op dat de keuze van den Koning van Beieren voor de
waardigheden valt op die persone, welke bij de beijer-
geestelijkheid de meeste onderscheiding verdienen.

Deze Hoofdstad bezit vijf groote openbare bibliotheken houdende
samen een miljoen 378,800 boekdeelen.

Eene telegrafische dépêche uit Tours onder dagteekening van
den 21sten meldt dat de dag van gisteren te Mans volkomen rustig
was; en dat de verkoop der granen even als naar gewoonte heeft
plaats gehad.

De *Marquis de Rumigny*, onze ambassadeur bij het hof van
Madrid, is gisteren uit Bayonne vertrokken om zich naar zijnen
post over land te begeven.

— Eene telegrafische dépêche had de aankomst in Frankrijk van

Zaralegui, Manuel, Ripalda enz medegedeeld. Zie hier wat ten
dien aanzien in de *Phare van Bayonne* van den 19den gelezen
wordt.

Zaralegui, Manuel, Ripalda, Sopolana en andere Car-
listische hoofden zijn door de Aldijlen en St Michel met 1800 man
infanterie en 250 paarden in Frankrijk aangekomen.

De troepen waren het overschot van het leger van Navarre.

De getal der gevlugte Carlisten in Frankrijk belooft thans
meer dan duizend officieren en acht duizend soldaten.

De maire van Bayonne heeft aan de bevolking de volgende
uitnoodiging gedaan:

„De gevolgen van den burger oorlog, die de baskische en na-
varresche provincien verwoest heeft, hebben naar Bayonne drie à
vier duizend Spanjaarden tot de volstrekte ontblooting van alles
gebracht. Men moet niet meer overwegen onder welke bannier zij
gestreden hebben; de menschheid spreekt, wanneer de driften ont-
wapend zijn. In deze omstandigheid noodigt het stedelijk bestuur,
gedrongen om aan het verlangen eener edelmoedige natie te beant-
woorden, de liefdadige personen uit, om in handen van zuster
Vincent, in het burger gasthuis, de giften in linnen en kleederen,
waarover zij het voornemen hebben ten behoeve dier ongelukkigen
te beschikken, te willen stellen.

Gedaan te Bayonne ten stadhuijze den 18den September 1839.

De maire der stad Bayonne. *F. Batasque*.

Volgens den *Courrier van Bordeaux* verwachtte het garnizoen
van Estella de nadering van een der colonnes van *Espartero* om
zich te onderwerpen.

— Den 16den dezer hebben 4 bataillons Carlisten over den berg
de la *Bayonnette* hunnen intogt in Frankrijk gedaan, alwaar zij de
wapenen hebben nedergelegd.

— Den 15den dezer hebben 4 bataillons Carlisten met Madrid van den 15den September
houden in.

Het gouvernement, de cortes en het publiek, bewogen door eenen
geest van bevrediging, die overal algemeen wordt, stemmen over-
een om het nut der voortdoring van de *Fueros* te erkennen. Dit
zal het zekerste middel zijn om het land, uitgeput door de aan-
houdende rampen van eenen burgeroorlog, te bevredigen: in
naam der *Fueros* zullen niet alleen de Carlistische bataillons, maar
de ongeoeffende benden, uit hun overschot zamengesteld, verdwij-
nen.

De geruchten der ontbinding van de kamer vinden meer en
meer bijval; men zegt zelfs dat deze maatregel vóór den 15den
der aanstaande maand zou aangenomen zijn.

BELGIE

BRUSSEL den 22sten September.

Uit onderscheidene bronnen vernemen wij de volgende tijding,
welke binnen weinige dagen als officieel zal worden bekend gemaakt;
en deze is het aanstaande huwelijk van Z. M. den Koning van Holland,
met Mevrouw de Gravin *d'Outremont*; eene belgische van geboorte
en die vroeger hofdame bij wijle de Koningin der Nederlanden was.

In de familie van Koning *Willem* verzetten zich Prins *Frederik*,
de Prinses *Marianne* en deszelfs gemaal Prins *Albert* van Pruisen
tegen dit ontwerp. De Prins van Oranje bewaart de

volledigste onzijdigheid; de Koning, bij wien de vasthoudend-
heid eene verdienste is, blijft in zijn besluit volharden en zegt
aan zijne kinderen dat deze vereeniging plaats zal hebben.

Onder de beweeggronden die door de kinderen worden tegenge-
steld, haalt men de volgende aan 1o. Mevrouw de Gravin *d'Out-*
tremont behoort niet tot eene Vorstelijke familie en deze vereeni-
ging zou honend voor het regerende huis van Pruisen zijn. 2o.

is zij in Belgie geboren en heeft eene Secondaire plaats bij het hof
bekleed. 3o. Belijdt zij de Catholijke Godsdienst en de holland-
sche natie even als de Koninklijke familie zijn de protestantsche
eeredienst zeer toegedaan. Geene dezer redenen hebben de gevoelens
van den Monarch kunnen veranderen.

Wanneer men hoogst denzelfde van misnoegen spreekt, antwoordt hij,
dat hij ten behoeve van zijnen oudsten Zoon de kroon eerder zal
afstaan, dan van dit huwelijk af te zien, hetwelk hij als noodzake-
lijk in zijne oude dagen beschouwd.

Mevrouw de Gravin d'Outremont, aanstaande koningin van Holland, wordt van dag tot dag te 's Hage verwacht van hare reis, die zij naar Rome gedaan heeft, om van Z. H. den Paus de noodige dispensatiën voor eene Catholijke vrouw, die met eenen protestant wil trouwen, te verkrijgen.

Mevrouw de Gravin d'Outremont is 72 jaren oud. **Sommer-Regen.**
Wij deelen bovenstaande tijding mede zoo als dezelve is liggende, zonder voor als nog voor de echtheid daarvan in te staan, hoezeer sedert vele dagen alhier en elders van dit ontwerp van huwelijk vele spraak is geweest, doch bij velen geen geloof verdient.

Gemengde Huwelijken.

Men verzekerde sedert kort, zoo wordt van de grenzen van Polen van den 6den dezer geschreven, dat de onderhandelingen met den H. Stoel en Rusland betrekkelijk de kerkelijke geschillen eene geruststellende wending genomen hadden en schenen vreedzaam geëindigd te zijn; doch de berigten die ons uit het koninkrijk Polen geworden, bevestigen deze hoop niet en schilderen daar en tegen de geschillen betrekkelijk de Kerk als meer en meer toenemende af. Men weet dat vele bisdommen sedert langen tijd vakant zijn en ziet thans dat hevige discussiën ook aldaar betrekkelijk de gemengde huwelijken ontstaan zijn, welke, men kan het niet ontkennen, in dat land een geheel nationaal belang hebben. De Aartsbisschop van Augustowo, die eenen herderlijken brief, nopens de gemengde huwelijken bekend gemaakt nad, is op last van den Keizer niet alleen in zijne bedieningen geschorst, maar men heeft hem ook zijn traktement als Bisschop, hetwelk, naar men zegt, door vrijwillige bijdragen meer dan vervangen is, ontnomen. In dien brief vermaant de Bisschop van Augustowo krachtdadiglijk de geestelijkheid van zijn bisdom, om aan hare pligten getrouw te blijven, en in de tegenwoordige omstandigheden, om alle gemengde huwelijken, hoe ook genaamd, te weigeren en te zegenen; zelfs in het geval dat de verloofden zouden beloven hunne kinderen in de Catholijke godsdienst op te voeden, aangezien eene dergelijke belofte, volgens de wetten van den staat niet kunnende ten uitvoer worden gelegd, in zich zelve het karakter van meened draagt, die de kerk nooit moet bekrachtigen. Inderdaad in het Russische rijk, waar het hoofd van den staat te gelijker tijd het hoofd der Grieksche Kerk is, beveelt de wet dat al de kinderen van alle gemengde huwelijken, waarvan een der echtgenooten tot het Grieksch Kerkgenootschap behoort, in de Grieksche eeredienst moeten opgevoed worden, tot welke geloofsbelofte de andere echtgenoot ook mocht behooren; dan het eerste en voornaamste doel van het huwelijk, volgens de Catholijke leer is lijnrecht strijdig met deze wet; dit doel is inderdaad om leden der Kerk voort te kweken en op te voeden en uit dien hoofde is het huwelijk tot den rang van Sacrament verheven. Daar uit vloeit voort, dat het bestaan eener dergelijke wet onbestaanbaar is met dat wat de uitvoering van een sacramenteel werk is, dat is te zeggen, *intentio faciendi id quod ecclesia (veros) facit*: De wet roept de kinderen in de Russische Kerk en het Sacrament in de Catholijke Kerk. De Catholijke zegening van een huwelijk, in hetwelk men de zekerheid had, dat de kinderen in de leer der Kerk, welke deze zegening geeft, zouden worden opgevoed; van eene Kerk, die voor beginsel erkent, dat zij het *reram Catholicam fidem*, bezit, *extra quam nemo salvus fieri potest*, eene dergelijke zegening zou van de zijde des priesters de grootste schending zijn. pligten zijn en zou eerder verzaard dan verminderd worden door eene belofte, strijdig met de wet en onmogelijk om na te komen. Volgens dit alles blijkt dat de Bisschop van Augustowo, niets kunnende veranderen aan de wetten van den staat, in het belang der Catholijke Kerk geene andere partij kon kiezen, dan aan zijne geestelijkheid alle inzegening van gemengde huwelijken te verbieden. (*Gazette van Augsburg*).

Utrecht, Sept. 1839.

Te St. Blasus in Baden heeft de Heer *Richtau* uit zijne eettafel eenen ijzeren spoorweg naar de keuken aangelegd, op welchen de spijzen en ledige schotels heen en weder gevoerd worden. De baan loopt met eene helling over de eettafel heen, een enkele dienstbode kan op deze wijze zelfs de grootste tafel bedienen.

Hoe jammer is het dat mijne jaren te verre gevorderd zijn, want binnen weinig tijds, zal men zo ver komen van door stoom te eten, en dan nog eenige korte jaren vindt men de kunst om door stoom te leven, (die machine zal zeker kostbaar zijn) dan kan de Dood Zijs en Zandlooper weg werpen en zich opsluiten en verkwijnen.

W.

Boetelden.

In 't belang van kunsten en wetenschappen ten hoogste goedkeurende dat een ieder, wanneer hij met eenige omstandigheid,

welke tot derzelver toelichting en bevordering kan strekken, bekend wordt, daarvan mededeeling doe, zelfs langs den weg van *Dagbladen*, die anders juist de plaats wel met zijn voor dissertatiën over wetenschappelijke onderwerpen, zoo acht ik het eveneens nuttig dat de aldus bekendgemaakte bijdragen niet onopgemerkt en onberoerd voorbij gaan, maar dat ieder die een belang in de wetenschappen stelt zijne aanmerkingen mededeelt, hem bij de tot verdere ontwikkeling, hetzij om het geschrevene te onderzoeken te toetsen en te doen waardeeren: de kritiek is toch het middel om tot waarheid te komen, om wanbegrippen te schijven, en om onder alles, wat in 't licht wordt gezet, het *Wat van het koren te scheiden*. — Een ieder die zich waagt in 't publiek te schrijven neemt dan ook vooraf den penstrijd aan en moet zij daarop verwachten.

Ik lees in het *Prov. Dagblad* van Noord-Brabant, van den 11 dezer No. 75 een artikel over *Lijk-Urnen te St. Michiels Gestel ontdekt*.

De aankondiging dier ontdekking en de bepaalde aanwijzing van de plaats kan haar nut hebben en verdiende als zoodanig kortelij aangeteekend te worden in zoodanige schriften als welke ten doele hebben alle de omstandigheden en bijzonderheden te verzamelen welke tot de kennis onzer landstreek kunnen bijdragen, doch de ontdekking schijnt mij niet zoo belangrijk en zeker niet zoo nieuw toe, dat dezelve bij den oudheidkenner en oudheidminnaar, een vrengdekreet kon doen opgaan, welke door de geheele Provincie moest weërgalmen.

Indien het de eerste ontdekking van dergelijke aard in het aangewezen oord ware, zou ik de geestdrift van den schrijver toejuichen, en ik zou zeer gepast vinden, dat men het publiek op dit gebeurtenis aandachtig maakte, om de navorschingen aan te wakkeren, doch nu moet ik dien schrijver opmerken dat de ophief die hij van zijne ontdekking maakt, hem blootstelt aan de verdenking dat hij met den toestand van onzen grond en de daaruit gedane opgravingen niet zeer juist bekend is, vooral wanneer ik hem hoor zeggen, dat de door hem waargenomene bijzonderheden hem doet vermaeden dat *Gemonde* vóór de prediking des Christendoms een heilig oord is geweest enz. Immers is het reeds meer dan genoeg bekend en wordt het hier en ginds in onderscheidene schriften gevonden, dat *St. Michiels Gestel* en omliggende gronden klaarblijkelijk tot verblijf of standplaats der Romeinen gestrekt hebben; het is dus geen enkel vermoeden uit des schrijvers waarnemingen geboren, maar het is eene zaak van algemeene bekendheid. Er zijn aanduidingen genoeg dat de oude kerk van *Gemonde* lang vóór het Christendom bestond en er zijn te veel overblijfselen voorhanden om dat punt te betwijfelen.

Maar buiten en behalve dat de ontdekking mij zoo belangrijk niet voorkomt, dat dezelve door eenen kenner als een wonder behoort te worden uitgekreten, is de gedane opgraving mijner erachtens door de opsporingen van den schrijver geenszins voldoende bewezen noch tot duidelijkheid gebracht. Niets toch vind ik hetwelk mij waarborgt dat daar werkelijk *Lijk-Urnen* gevonden zijn: het eenige wat de schrijver ons leert, is dat de landlieden daar *éénen pot met beenderen, asch en zand* gevonden hebben, en dat men sedert eenige jaren nog vijf *dergelijke Urnen* heeft opgegraven. *Dergelijke Urnen*. Welke *Urnen* dat zegt de schrijver ons niet en volgens hetgene ons wordt kenbaar gemaakt kan het gevondene even zoo zeer eene verteerde *hazen-partij* geweest zijn, als eene Romeinsche *Lijk-Urn*. Wat hier van het meeste belang was te weten, namelijk de vorm van den pot, de wijze van sluiting, de kleundersaarde of ander zamenstelsel, de diepte waarop de pot gevonden is enz. schijnt de schrijver niet onderzocht te hebben, en hij neemt op dat gezegde al aanstonds aan dat het *Urnen* waren, want hij zegt dat men nog vijf *dergelijke Urnen* gevonden heeft, en tevens dat die *Urnen Lijk-Urnen* zijn, zoo als uit het opschrift van het artikel blijkt. Mij is het, uit hetgene de schrijver ons mededeelt, volstrekt niet bewezen, noch dat die potten *Urnen* zijn, noch dat het *Lijk-Urnen* zijn. Ik neem zulks te minder gereedelijkaan, omdat de opgave van de landlieden dat zij *beenderen, asch en zand*, daarin bevonden hebben, mij zeer verdacht voorkomt; eerstens wel omdat *asch en zand of aarde* niet zoo aanstonds te onderscheiden zijn, vooral door onbedrevene landlieden die het voorwerp zekerlijk met weinig zorg en opmerkzaamheid onderzocht hebben; en ten tweede omdat de bevinding van *beenderen* in eene *Lijk-Urne* vreemd is, althans zouden alle de omstandigheden tot den pot en de beenderen hetrekking hebbende, naauwkeurig moeten geconstateerd zijn om in het oog der wetenschap eenige waarde te hebben; want het is toch bekend dat de *Urnen* welke dienden tot bewaring der asch van verbrande lijken, de eigenlijke *Lijk-Urnen*, welke men wel moet onderscheiden van de *Urnen* of *poten* ver *Vazen* waarmede de grafkelders versierd werden, naar blijk

meestal kegelvormig bijliepen en slechts eene nauwe opening hadden, zoodat het niet wel mogelijk zou zijn beenderen daarin te brengen. Het bewaren van beenderen in eenen Pot kan zeker plaats vagen hebben, doch dan behoort er meer toe dan hetgeen de schrijver te weten gekomen is, om het er voor te houden dat die Pot met beenderen eene *Romeinsche Urne*, en wel eene *Lijk-urne* is. — Wanneer men daadzaken waarnaemt om dezelve op te nemen als bijdragen tot de geschiedenis, en de beschrijving daarvan wil doen strekken om die daadzaken voor vergetelheid te behoeden en tot de nakomelingschap over te brengen, dan behoort men eerst en vooral in zijne opgave duidelijk en omstandig te zijn, bij gebreke daarvan is het beter tot nader onderzoek, nadere ervaring, en nadere opheldering te zwijgen, dan bij het publiek niet met onvoldragene vrucht te voorschijn te komen; doch ten tweede moet men in de afleidingen uit die daadzaken voorzigtig en oordeelkundig te werk gaan, ten einde geene onnoodige waagde stellingen en gissingen veld te doen winnen en wanbehoopen in geschiedkundige werken te consigneren, want het ligt niet in de aard der zaken dat de oudheid langzamerhand aan de oorspraken der schrijvers meerder gewigt bijzet en dat na verloop van tijd zijne afleidingen voor waarheden worden aangenomen, en dikwerf bij gebrek aan beter, voor zoodanig moeten worden aangenomen.

De schrijver van bedoeld artikel duidde mij deze aanmerkingen ten deure; hetzelfde houdt mijns inziens wat de verhaalde opgraving betreft niets opmerkelijks in, althans niets dat genoeg tot klaarheid is gebracht om van nut te zijn voor onze geschiedenis, en de getrokkeningen zijn te gewaagd om niet gevaarlijk te zijn en misschien schadelijk voor de zuiverheid en opregtheid welke iedere geschiedenis behoort te kenmerken. Ik vermeen deze aanmerkingen eerder te moeten doen, omdat het mij uit het artikel blijkt dat de schrijver, die ik de eer niet heb te kennen — trouwens het is niet geleerde niet gegeven eenen Europeischen naam te hebben; — ook onder handen heeft een *Geschiedkundig Mengewerk over Noord-Brabant*, en het mij van het hoogste belang voorkomt dat hij zich wachtté van in dat werk zoo ligtvaardig daadzaken en gevolgtrekkingen te stellen.

Een tweede raad welke ik aan den schrijver geve, is deze: dat zijne schriften zoo zeer den schijn niet mogen hebben van veeleer te moeten strekken tot trêest zijner eigene roemzucht dan wel tot de geschiedstuk der geschiedenis. De omslagtige beschrijving zijner waarneming (eigenlijk op niets anders neerkomende dan op de mededeeling dat eenige landlieden hem gezegd hebben eenen pot met beenderen, auch en zand gevonden te hebben op den kommelende avond van den 20sten September 1839, in de afzetting van zijnen warmen ijver voor de oudheidskennis in onze provincie, zoodanig dat hij alle Noord-Brabanders tot zoeken, graven en delven oproept met belofte van de vrucht van hunne navoedingen te beloonen, zoo doende zijn geld tot prijs stellende en belangloosheid en geldsopofferingen ten toon spreidende, zijn zeer geschikt om de Lezers te doen denken dat de schrijver vermoend heeft door zijne waarneming en de mededeeling daarvan eene aanzienlijke dienst bewezen te hebben en in de vervaardiging der geschiedenis onzer provincie eene hoofdrol te spelen.

V. V. V.

Oudenbosch den 20ste September.

Op eene avond bracht eene Commissie van de ingezetenen van Oudenbosch, vergezeld van het muziekgezelschap, eene afscheids-avond aan den Wel Eerwaarden Heer P. L. van Kessel, Superior van het Collegie, die deze plaats gaat verlaten. Een der leden der Commissie sprak den Wel Eerwaarden Heer van Kessel de volgende wijs aan:

Wel Eerwaarde Heer, treurden uwe leerlingen, toen zij u het laatste vaarwel toeropen, niet minder smart het de ingezetenen van Oudenbosch, nu zij het uur zien naderen, waarop gij, die aan al ons zoo dierbaar zijt, uit deze oorden zult vertrekken.

Wij komen u, uit naam dezêr gansche Gemeente, onze gevoelens mededeelen. Doch gelugt ons aller aandoening, door het bekend worden uwer verwijdering veroorzaakt, niet genoeg, hoezeer wij u hoogschatten, hoezeer wij het verlies beseffen, dat ons door uw afgang wordt te weeg gebracht?

Wij zagen u met vreugde in deze Gemeente aankomen: de bloei uwer kweekschool verhoogde onze blijdschap. Trotsch waren wij op uw bezit, en op den roem, die aan uwen naam verbonden is. Uwe onzer genoten uit uwen mond heilzame lessen, en vele, door u voortgedaan, en in verschillende standen geplaatst, bewijzen aan de gemeenschap reeds dienst. Heb duizendmaal dank voor dit alles; altijd zullen wij ons door oneindige verplichtingen aan u verbanden achten. Ja, is uw naam niet in het marmer gebeiteld, om

de weldaden, die gij ons deedt, te vereenwigen, die naam leeft in de harten der Oudenboschenaren: de dankbaarheid heeft er denzelfden met onuitwischaare letters gegrift; en onze verste namen zullen met erkentelijkheid aan één van Kessel, den grondlegger van dit Collegie, gedenken.

» Ontvang dit kleine geschenk (hier werd den Eerwaarden Heer Superior een zilveren selenkblad overhandigd, waarop in het midden het wapen van Oudenbosch, en rondom dit *Souvenir d'Oudenbosch 1839*, gegraveerd is), hetwelk onze hulde u biedt; dat het u een geluige zij van de gevoelens, die wij u toedragen.

» Moge Hij, die het al regeert, onze algemeene bede verhooren, dan strekt zich uw nuttig leven, in de bloeiendste gezondheid, tot den versten ouderdom uit, dan kroont voorspoed al uwe ondernemingen, dan zal uw einde zalig zijn.

» Vaarwel dan, noot genoeg geschatte man, leermeester onzer jongelingschap, vriend van ons allen. . . . Vaarwel.»

Diep getroffen, antwoordde de Eerwaardige Superior nagenoeg in dezer voegen:

» Mijne Heeren, ik ontvang dit plegtige bewijs van achting en genegenheid, waarmede de ingezetenen van Oudenbosch mij gelieven te vereeren, met al het gevoel van erkentelijkheid, welke ik daaraan zoo gaarne verschuldigd ben. Ik weet deze niet beter te beluigen dan door de verzekering, dat ik niet alleen de Oudenboschenaren nimmer zal vergeten, maar levens niet zal ophouden, den Hemel te smeeken, dat Hij, die alles verleent, hen steeds in alle opzigten zegene. Gefieft aan uwe medeburgers de uitdrukking van deze mijne gevoelens, alsmede dezen mijnen hartelijken wensch over te brengen: *leeft allen gelukkig en vaart wel!*

Terwijl dit alles gebeurde, was er onder de talrijke menigte, welke van alle zijden was zamengevloeid, geen enkele voet, die zich bewoog, niemand, die zich verroerde. Toen de Eerwaardige Superior ophield met spreken, heerschte er eenigen tijd eene diepe stilte, en zag men, bij het fakkellicht, in menig oog tranen glinsteren: eindelijk weergalmd eenschlups de lucht van: *Leve de Superior! Leve van Kessel!*

Lang nog zal dit afscheid bij de ingezetenen van Oudenbosch in het geheugen blijven.

ADVERTENTIEN.

* * Op den 20sten September 1839; overleed te 's Hertogenbosch in den Ouderdom van ruim 73 Jaren, voorzien van de He H. Sacramenten onzer Moeder de H. Kerk, de Heer **JOHANNES JOSEPHUS VAN ROSMALEN**, in leven ~~van de Gemeente van Oudenbosch~~. Dienende deze tot kennisgeving van Familie en bekenden.

* * De Wed; **J. M. OFFERS**, Onderneemster van publieke verkoopingten te 's Hertogenbosch, zal ten overstaan van een bevoegd ambtenaar, op Dingsdag den eersten October 1839, des namiddags ten twee uren en volgende dagen, ten Sterfhuizen van wijle Mejufvrouw de Wed: **G. VOETS**, in de Vugterstraat Publiek verkoopen:

Een Zindelijke Inboedel, bestaande in, **KABINETTEN, SECRETAIRES, SIPHONIERES BUREAUS HOEKKASTJES, NACHTCOMMODES, LEDIKANTEN met BEHANGSELS, TAFELS, STOELLEN, een staande KLOK, SPIEGELS en SCHIEDERIJEN, BLOEMVAZEN, een Engelsche LAMP, veel KOPER, TIN, PORCELEIN GLAS en AARDEWERK** en andere voorwerpen meer.

Voorts eenig **GOUD** en **ZILVER**, waaronder twaalf **LEPELS** en **VORKEN**, een **SOEPLEPEL**, een **CRUSIFIX**, een **GOUDHOROLOGIE** en verdere kleinigheden.

Mitsgaders walgevalde **BEDDEN** met derzelver toebehooren, **SPREIJEN, WOLLEN- en KATOENEN DEKENS**, fraaije **LINNEN** en **PELLEN** en hetgeen verder zal worden opgeveild.

Alle welke Goederen, daags te voren op Maandag den 30sten September 1839, des Voormiddags van 10 tot 12; en des namiddags van 2 tot 5 uren voor een ieder zullen te zien zijn.

ZEGT HET VOORT.

* * **A. SPOOR**, Fabrikant in alle soorten van gewerkte **KNOPEN**, heeft de eer zijne Begunstigers te berigten dat hij zich weder te *Waarwijk* heeft gevestigd. Verzoekt ieders gunst en recomandatie, mede zijn bij hem alle soorten van mode **PETTEN** te bekomen.

** Bij den Drukker en Uitgever dezès, staat de intekening open, op de:

LEERZAME EN VERMAKELIJKE
CATHOLIJKE
BIBLIOTHEEK,
MET GOEDKEURING
VAN DE GEESTELIJKE OVERHEID,
UITGEGEVEN
DOOR DE Wed. J. J. VANDERBORCHT,
OP DE KIEKENMERKT, No 26, TE BRUSSEL.

Ziet hier eenige werken die wij voornemens zijn het eerste jaar in het licht te geven.

DEN BIJBEL DER CHRISTELIJKE HUISGEZINNEN, OF HISTORIE VAN HET OUD TESTAMENT, met schoone zedelessen, tot nut der jeugd. 1 deel.

VENDEESCHE BRIEVEN OF BRIEFWISSELING VAN DRIE VRIENDEN IN 1823, door den burggraaf Walsch. 2 deelen.

LORENZO, OF HET VERMOGEN VAN DE CATHOLIJKE GODSDIENST. 1 deel.

DORPSCHE AVONDEN, OF VERZAMELING VAN GESCHIEDENISSEN EN GESPREKKEN OP DE BYZONDERSTE PUNTEN VAN DE CHRISTELIJKE ZEDELÉER, door d'Exauvilles. 1 deel.

DEN VOLMAAKTEN DIENSTBODE, door denzelven. 1 deel.

BRIEVEN AAN EUGENIUS OVER HET H. SACRAMENT DES AUKTAARS, door den erw. Pater M. J. de Geramb. 1 deel.

ADELAIS VAN WITSBURY, OF DE GODVRUCHTIGE SCHOLIERSTER MET HARE GEESTELIJKE OEFENINGEN VAN ACHT DAGEN, door den E. P. Michel-Ange Marin, miniem. 1 deel.

GEDENKSCHRIFTEN VAN DEN KARDINAAL PACCA, eerste minister van Z. H. Pius VII. 2 deelen.

HET DAGBOEK DER HEILIGEN, behelzende een kort begrip van hun leven, en eene meditatie voor iederen dag van het jaar, door E. P. Grosez, priester van de societeit Jesus 2 deelen.

Voorwaarden der Inschrijving.

De Bibliotheek zal bestaan uit 12 boekdeelen in-12. Alle maanden zal er een boekdeel uitkomen van omtrent 300 bladzijden, op fraai papier, met eene duidelijke letter en met gedrukten omslag.

De prijs voor het jaar, te beginnen met October 1839, is 9 gulden, betaalbaar bij het ontvangen van het eerste werk.

Geene werken zullen buiten de inschrijving verkocht worden ten zij met eene merkelijke vermeerdering van prijs.

Granenmarkt.

Te Amsterdam van Maandag den 23sten September.

Tarwe hooger verkocht, 129, 130 p. b. Pools f 395. 400 in entr. In cons.: 129 p. roodb dito f 375, 121 p. b. dito f 350; 127 p. n. Zeeuws. f 340; 127 p. h. Poolache f 380; 123 p. jar. Rijn f 340; 127 p. Kub. f 282.

Rogge met veel handel en hooger verkocht; 121 p. Pruisische f 175, 178; 117 p. dito f 165; 118 p. mindere dito f 164; 119 p. Pruis. Pomm. f 170; 118 p. Riga f 175; 122 p. Holsteinsch f 173; 118 p. Archangel f 170 in entr.; 109, 116 p. o. Pruis. f 175, 205; 118 p. j. Dito f 166.

Garst hooger gehouden, doch niets in omgegaan. Haver wel zoo graag, met goeden handel, 71 p. j. Voer f 100; 78 p. o. dito f 103; 77 p. dito f 102.

Boekweit ruim prijshoudend; 116 p. Vriesche f 190, 195; 118 p. Amersf. en Npkerk. f 203.

Koolzaad zonder handel.

Lijnzaad in een doen; 105 p. Dantz. f 245; 107 p. Koningsbergen f 242.

Raapolie in een doen; per 6lw. f 32 $\frac{1}{2}$; vlieg. f 31 $\frac{1}{2}$ a $\frac{1}{2}$, Oct. f 31 $\frac{1}{2}$; Nov. f 31 $\frac{1}{2}$ a $\frac{1}{2}$; Dec. f 31 $\frac{1}{2}$; Mei 1840 f 32 $\frac{1}{2}$ a $\frac{2}{2}$.

Lijnolie per 6lw. f 28 $\frac{1}{2}$; Vliegend f 27 $\frac{1}{2}$; Hennep-Olie per 6lw. f 34 $\frac{1}{2}$; vliegend f 33 $\frac{1}{2}$.

Raapkoeken f 62 a 66. Lijnkoeken f 8 $\frac{1}{2}$ a 9 $\frac{1}{2}$.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZE.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden Maandag den 23sten September 4 $\frac{1}{2}$ Ure.

Werk. Sch. 2 $\frac{1}{2}$ pCt. 53 $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$. Dito. 5 pCt. 101 $\frac{1}{2}$. Kansbiljetten f 25 $\frac{1}{2}$.

Am. Sijnd. 4 $\frac{1}{2}$ pCt. 95 $\frac{1}{2}$, 95. Dito 3 $\frac{1}{2}$ pCt. 80. Handel. 174 $\frac{1}{2}$. Oost-Indië. 5 pCt. 99 $\frac{1}{2}$. Ardoin 85 p. st. 28 $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$. Passive. 8 $\frac{1}{2}$. Fr. Uitgest. 9 $\frac{1}{2}$. Oude

Russen. 103 $\frac{1}{2}$. Braziliën 76 $\frac{1}{2}$. Columb. 21 $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$. Peruan 11 $\frac{1}{2}$. Bl. Grieken. 17.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

De fondsen waren te Brussel den 23sten September de 2 $\frac{1}{2}$ pCt 54 $\frac{1}{2}$; de 5 pCt 101; de 4 pCt 92 $\frac{1}{2}$, de 3 pCt 71 $\frac{1}{2}$.

De Ardoin te Antwerpen zijn niet genoteerd.

SCHIEDAM den 23sten September.

Jenever het Nederl. Vat, zonder Fust. . . f 23, 50

Amst. Froef. het Nederl. Vat zonder Fust. . . - 26, 25 } Zonder de Belasting.

Latere Berigten.

PARIJS, den 23sten September.

TELEGRAFISCHE DEPÊCHES.

Bayonne den 21sten September.

De Generaal Kommandant der 20 militaire divise aan den Minister van Oorlog.

Espartero begeeft zich naar Pampelune, alwaar een plegtige ontvangst voor hem voorbereid wordt; hij heeft eene brigade in de vallei van Bastán gelaten, Urdax en Vera zijn bezet, de inwoners zijn gebleven en vele soldaten zijn aldaar binnengelrokken om hunne werkzaamheden te hervatten. Estella en Allo zijn nog door de Carlsten bezet, welke verklaard hebben dat zij zich niet dan aan Espartero zouden onderwerpen.

— De zaak der geprotesteerde wissels van de bank der vereenigde staten op de heeren *Hollinguer* en Comp^e. te Parijs, is geschied. De heeren *Rotschild* alhier zullen het gheële bedrag op zich nemen met waarborgen van den heer *Jaudon* voor het beloop te ontrenten.

— Don *Carlos* is door Limoges den 20sten getrokken; hij door de autoriteiten en ingezetenen met alle agn zijnen rang en zijne gesteldheid verschuldigde eerbewijzingen ontvangen. Men weet, dat don *Carlos* in 1808 nog jongeling zijnde, den 15 Mei door de Stad trok, gaande met zijnen broeder den Prins der Asturiën, om derhand *Ferdinand den VII* en zijnen oom *Antonio*, die hem treffend en als het ware sprekend op *Lodewijk XVI* geleid naar Valengay.

— Te Rijssel hebben wederom op den 21sten dezer eenige volscholingen plaats gehad, doch er is geen geweld gepleegd, en kreeten zijn gehoord. De nationale garde en de linie troepen hebben aanhoudend de zamenscholingen uit een gedreven en arresteren gedaan.

Volgens de telegrafische depêche onder dagteekening van den 22sten is de rust in den avond van den dag te voren in die stad niet meer gestoord geweest; het gedrag der twintig gearresteerde personen, die naar de gevangenis der Citadel zijn gebracht, heeft de opstandelingen eenen diepen indruk gemaakt.

— Eene depêche uit Tours van den 22sten meldt dat een konvooi grānen daags te voren uit Mans vertrokken was, zonder dat een beweging had plaats gehad.

— Men meldt uit Algiers van den 6den dezer aan het dagblad *le Toulonnais*.

De Maarschalk Gouverneur heeft al de moeilijkheden welke *Abdel Kader* tegen de expeditie van Hamza wilde stellen uit de weg geruimd. Men weet niet juist door welke middelen men zijn toestemming verkregen heeft, doch men heeft op eene bijna officiële wijze vernomen, dat de vertegenwoordiger van den Emir a magtigd is geworden om een traktaat te teekenen, waarbij *Abdel Kader* zich verbindt om de noodige levensmiddelen voor de expeditie colonne te verschaffen.

Het Hoofd der Arabieren heeft geen lust om den oorlog voor den oogenblik te voeren; hij heeft geen ander verlangen, dan zijne levensmiddelen tegen piasters te verruilen, hij wil het lot der wapenen niet beproeven, hetwelk hem ongetwijfeld strijdig zoude zijn.

— In een bijvoegsel van de *Portofooglio*, hetwelk langs buiten gewonen weg uit Malta van den 12den September ontvangen is, leest men deze Correspondentie door de Engelsche pakketboot *Volcan* overgebracht.

Alexandrie den 5den September.

» De Circulaire van *Mehemed* aan de pachas schijnt derzelve volle uitwerking gehad te hebben. De belangrijke tijding verspreidde zich, hier dat *Hafiz-Pacha* met het overige van zijn leger, hetwelk te Koniach was, met 20,000 man, zich bij *Ibrahim* heeft gevoegd.

De Consuls zijn bij den Onderkoning gegaan om hem uitloogingen te vragen, doch hij heeft geantwoord dat hij niets wist. Men trachtte voor te komen dat deze tijding in omloop worde gebracht; echter weet men dat eene egyptische oorlogskorvel vier dagen gelede onder een ander voorwendsel naar Alexandrette is vertrokken, ten einde *Hafiz* en *Ali Mehemed Pacha* aan boord te nemen en naar Alexandrie over te brengen.

Mehemet-Ali heeft onlangs eenen brief van eenen pretendent op den Ottomannischen troon ontvangen. Deze persoon, bekend onder den naam van *Nadir Bey* verzoekt de ondersteuning van *Mehemet*, om zijn regten terug te krijgen; deze brief heeft alhier geen indruk gemaakt en *Mehemet-Ali* beschouwt den schrijver als krankzinnig.

Eene andere Correspondentie uit Constantinopel in de *Mediterrane* bekend gemaakt houdt het volgende in:

» In eenen raad onder de ambassadeurs gehouden is overeengekomen dat de Engelsche en Fransche eskaders naar Alexandrie zouden vertrekken, om *Mehemet-Ali* te noodzaken de Turksche vloot terug te geven en dat, zoo *Ibrahim* naar Constantinopel oprukte, een korps van 20,000 Russen en 20,000 Oostenrijkers het Turksche rijk zouden binnen rukken, om zich tegen het Egyptische leger te verzetten.

Engeland en Frankrijk zouden te gelijker tijd den oorlog aan *Mehemed* verklaren en te gelijker tijd zouden fransche troepen naar Alexandrie of te Bushid ontscheept worden.

BRUSSEL, den 23 September.

De Septemberfeesten worden met alle mogelijke pracht gevierd. De eerste dag is voor de Slagtoffers van die dagen in de Kerk van de heilige *Gudula* eene lijkdienst gecelebreerd; eene prachtige *Katafalk*, waarboven een troongehemelte, was voor het koor geplaatst, welke door een aanzienlijk detachement jagers en door de geblesseerden van September bezet en omringt was van vele kaarslichten en versierd met den keel en muts der vrijwilligers, het kleed, den hoed en de karabijn der jagers. Het koor was geheel in het zwart behangen en de kapel van de H. Maagd was als een brandende kapel ingerigt, in welker midden zich eene lijk pyramide verhief. Al de burgerlijke en militaire autoriteiten woonden den dienst bij; slechts twee ministers die van buiten en binnenlandsche zaken en de minister van Oorlog waren aanwezig. De Heer *de Theux* droeg een groot groen lint. De andere ministers en overige hooge ambtenaren bevonden zich op dat oogenblik te Kortrijk. De Deken den *Gudula* kerk verrigte den dienst, geassisteerd van eene talrijke geestelijkheid. Het schoone *Requiem* van *Cherubini* werd geexecuteerd, de toevloed van volk was zoo groot dat men als het ware in de zij-beuken der kerk verstikte.